

ÁGAZATI ALAPVIZSGA ELNÖKI FELKÉSZÍTŐ ÚTMUTATÓ

2023. 08.

Jogszabályi hivatkozások

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről (továbbiakban Törvény - Szt)

12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról (továbbiakban Végrehajtási rendelet – Vhr.)

Bevezetés

Az szakképzés átalakítása

A szakképzési rendszer 2018 után történő átalakításának első lépéseként, a Szakképzés 4.0 kormányhatározatot alapul véve, 2019 év végén elfogadták az új szakképzési törvényt (2019. évi LXXX. törvény), majd az ennek végrehajtásáról szóló 2020. évi 12/2020. (II.7.) Korm. rendeletet. Ezen jogszabályok alapján kerültek kidolgozásra az addigi SZVK-kat felváltó Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK), és a Kerettanterveket felváltó Programtervek (PTT). A KKK-k kötelező dokumentumok, a PTT-k - a szakmai oktatás kötelező foglalkozásainak összesített óraszámai kivételével – ajánlásként szánt dokumentumok, melyekben a szakmai tartalom és annak ütemterve, a szakmai oktatásban elsajátítandó tananyagegységek és azok időkezei kerültek meghatározására.

Átalakult a szakképzés intézményrendszere is. Az addigi szakközépiskolai és szakgimnáziumi képzést, a szakképző iskolai és a technikumi képzés váltotta fel.

Fontos változása a struktúrának, hogy bevezetésre került az ágazati alapoktatás. Szakképző iskolában (iskolai rendszerben, nappali tagozaton) a 9. évfolyamban, technikumban (iskolai rendszerben, nappali tagozaton) 9-10. évfolyamon zajlik az ágazati alapoktatás. A kizárólag szakirányú oktatás keretében (közismeret nélkül) a képzés első félévben, rövidített képzések esetén a szakképző intézmény Szakmai Programjában meghatározott óraszámában zajlik az ágazati alapoktatás. Az ágazati alapoktatásban a tanulók (képzésben résztvevők) az adott ágazat ismereteit sajátítják el, melynek célja, hogy széleskörű alapozást követően tudjanak szakmát választani, az adott ágazaton belül.

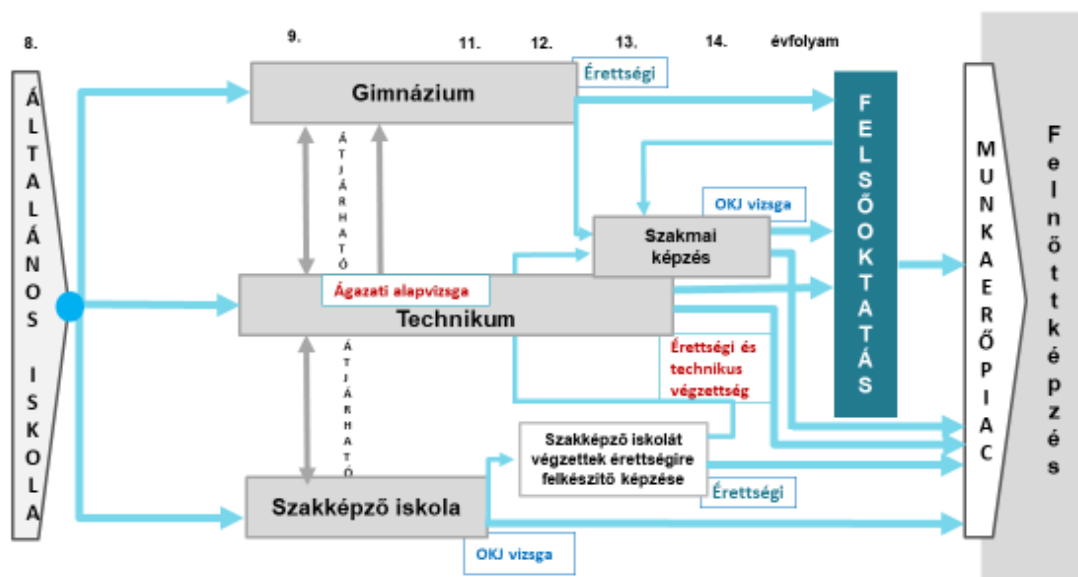
A szakképzés vizsgáztatási rendszere is átalakult. Az új rendszerben az írásbeli vizsgákat az interaktív vizsgarész, a gyakorlati vizsgákat a projekt vizsgarész váltotta fel és az addigi szóbeli vizsgarész beépült a projekt vizsgarészbe.

A képzés alatti előrehaladás, illetve a duális képzésbe való bekapcsolódásra való alkalmasság mérésére szolgáló szintvizsgát pedig az új rendszerben, az ágazati alapvizsga váltotta.

Az ágazati alapvizsga nem szakmai ismereteket, hanem ágazati ismereteket mér. Eredményes ágazati alapvizsga esetén a tanuló dönthet, hogy az ágazathoz tartozó szakmák közül melyben szeretne tovább tanulni, illetve szakképzési munkaszerződést kötni a duális képzésben.



Az új szakképzési struktúra alaprendszere



Forrás: Szakképzés 4,0

Ágazati alapvizsgák törvényi háttere

Az ágazati alapvizsgát legfelsőbb szinten a Szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 91. §, valamint részletesebben a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 2020. évi 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet 54/A illetve a 255-256. és a 257. § szabályozza.

Ezek a paragrafusok nem szigorúan leszabályozottak, mert az ágazati alapvizsgát a jogalkotó „tanulmányok alatti vizsgaként” definiálja, melyet az intézmények határoznak meg, a Szakmai Programjukban.

A tanulmányok alatti vizsga szabályozása szintén a szakképzésről szóló törvényben szabályozott, de több pontján az iskolák (szakképző intézmény) Szakmai Programjában meghatározott szabályokra utal vissza. Így az ágazati alapvizsgával kapcsolatban az iskoláknak Ágazati alapvizsga Szabályzatot kell készíteniük, vagy a tanulmányok alatti vizsgák szabályozásának hatálya alá vonni az ágazati alapvizsgát.

Kapcsolódó fogalmak

| | |
|---------------------|---|
| Szakma | A szakma egy-egy ágazaton belül, bizonyos tevékenységi kör betöltéséhez szükséges ismeretek, készségek, képességek, tapasztalatok együttesét jelenti. |
| Ágazati alapoktatás | 74. § (Törvény) [Az ágazati alapoktatás] (1) A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait |

| | |
|-----------------------------------|---|
| | <p>a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint.</p> <p>(2) Az ágazati alapoktatást a szakképző intézményben kell megszervezni.</p> <p>(3) Az ágazati alapoktatás ágazati <i>alapvizsgál</i>ával zárul.</p> <p>Az ágazati alapoktatás célja, hogy széles körű alapozást biztosítson a későbbi szakmaválasztáshoz.</p> <p>Az ágazati alapoktatás a szakmai oktatás alapozó képzése, amit a technikum 9. és 10., a szakképző iskola 9., évfolyamán, a kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben az első félévben, rövidített képzés esetén a Szakmai Programban meghatározottak szerint szerveznek meg.</p> |
| Szakmairány | A szakmajegyzékben a szakma megnevezéséhez kapcsolódó, kötelezően meghatározandó adat. |
| Képzési és Kimeneti Követelmények | A képzési és kimeneti követelmények azokat a részletes követelményeket állapítják meg (tanulási eredmény alapú TEA megközelítésben), amelyek alapján a szakmai oktatás és a szakmai vizsgáztatás folyhat. A képzési és kimeneti követelményekben – részsakmaként – meghatározható a szakmának olyan önállóan elkülöníthető része, amely legalább egy munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák megszerzését teszi lehetővé. A Képzési és Kimeneti Követelmények kötelező tartalma: 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 12. §. |
| Szakmajegyzék | A kizárólag szakképző intézményben szakmai oktatás keretében elsajátítható szakmákat tartalmazza. A szakmajegyzék a korábbi Országos Képzési Jegyzék, helyébe lépő dokumentum. A szakmajegyzékben kerül meghatározásra - szakmánként - a szakma azonosító száma - ennek keretében tanulmányi területét, ágazati besorolását, szintjének meghatározására vonatkozó megjelölése -, a szakma megnevezése és a hozzá kapcsolódó szakmairány valamint a szakmai oktatás időtartama. A szakmajegyzékben nem szereplő, de az adott gazdasági ágazat által szükségesnek ítélt képzések (pl. a korábbi Országos Képzési Jegyzékből kikerülő egyes szakképesítések, illetve rész szakképesítések) a továbbiakban szakmai képzés keretében szervezhetők meg. |

Ágazati alapoktatás

Az ágazati alapoktatás célja, hogy széles körű alapozást biztosítson a későbbi - ágazaton belüli - szakmaválasztáshoz.

74. § (Törvény) [Az ágazati alapoktatás]

(1) A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint.

(2) Az ágazati alapoktatást a szakképző intézményben kell megszervezni.

(3) Az ágazati alapoktatás ágazati *alapvizsgával* zárul.

Az ágazati alapvizsga, az ágazati alapoktatás eredményességét, a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri.

Az Ágazati alapvizsga, illetve annak eredménye nincs szoros összefüggésben az iskolai értékelésével, illetve a tanuló (résztevő) tanév végi (félévi) érdemjegyeivel.

Az ágazati alapvizsga tartalmának meghatározásakor, az adott ágazat ágazati alapoktatásának tartalmát kellett a kidolgozásban résztvevő szakértőknek figyelembe venni.

Ezért fontos, hogy az ágazati alapvizsga vizsgabizottságában résztvevők, ismerjék az ágazati alapoktatás KKK szerinti tartalmi előírásait.

Az agrárszakképzéshez két ágazat tartozik szorosan: az Élelmiszeripar ágazat és a Mezőgazdaság és erdészet ágazat.

Ezen ágazatok képzési tartalmait, az Ágazati Készségtanácsok (ÁKT) szakértői határozták meg, az ÁKT-k ipari területet képviselő tagjai által meghatározott kompetenciák alapján.

Az ágazati alapoktatás tartalmát, az ágazathoz tartozó szakmák KKK-iben határozták meg, ágazatonként egységesen azonos tartalommal, a KKK-k 6.1-es és 6. 2-es pontjaiban.

Az ágazati alapoktatás tartalma jelenleg, minden ágazaton belüli-szakmánál azonos. A KKK-k ágazati alapoktatási követelményei, a TEA (Tanulási Eredmény Alapú) elvek alapján kerültek meghatározásra.

| Törvény | Végrehajtási rendelet |
|---|---|
| 74. § [Az ágazati alapoktatás] (1) A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a | 222. § Az ágazati alapoktatást a) a technikum kilencedik és tizedik évfolyamán és a szakképző iskola kilencedik évfolyamán, |

| | |
|--|--|
| <p>képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint.</p> <p>(2) Az ágazati alapoktatást a szakképző intézményben kell megszervezni.</p> <p>(3) Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul.</p> | <p>b) a kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.</p> <p>223. § A tanuló a sikeres ágazati <i>alapvizsgát</i> követően a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül kell nyilatkoznia.</p> |
|--|--|

Ágazati alapvizsgák jogszabályi háttere

| Törvény | Végrehajtási rendelet |
|--|--|
| <p>91. § [Az ágazati alapvizsga]</p> <p>(1) Az ágazati alapvizsga a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapoktatás elvégzését követően tehet ágazati alapvizsgát.</p> <p>(2) Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.</p> <p>(3) A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény feladatellátási helye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja. A vizsgabizottság elnöke a Kormány rendeletében meghatározott díjazásra jogosult.</p> <p>(4) Az ágazati alapvizsga teljesítését a bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a</p> | <p>254/A. § A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati <i>alapvizsgára</i> az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.</p> <p>255. § (1) Az ágazati <i>alapvizsga</i> lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni az e §-ban meghatározott eltérésekkel.</p> <p>(2) Az ágazati <i>alapvizsgát</i> a szakképző intézményben kell az Szt. 91. § (3) bekezdése szerinti vizsgabizottság előtt letenni.</p> <p>(3) Az ágazati <i>alapvizsga</i> vizsgafeladatait és azok javítási-értékelési útmutatóját a képzési és kimeneti követelményekhez igazítottan a szakképző intézmény határozza meg.</p> <p>(4) Az ágazati <i>alapvizsgához</i> kapcsolódó javító- és pótlóvizsga letételére az ágazati <i>alapvizsgát</i> követő hatvan napon belül kell lehetőséget biztosítani.</p> <p>256. § (1) A tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha sikertelen ágazati <i>alapvizsgát</i> tett.</p> |

képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

(2)

(3) Nem kell ágazati *alapvizsgát* tennie és az ágazati *alapvizsga* eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati *alapvizsga* követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét – az ágazati *alapvizsga* eredményének figyelmen kívül hagyásával – a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

256. § (3) bek. a) pont

Mentesül az ágazati alapoktatásban való részvétel alól, nem kell ágazati alapvizsgát tennie annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevőnek, aki részs szakmát szerzett, ha az adott részs szakmát magában foglaló szakma szakmai oktatásában vesz részt

257. § Az ágazati *alapvizsga* vizsgabizottságának a szakképző intézmény feladatellátási helye szerint területileg illetékes gazdasági kamara által delegált elnökét megillető díjazás összege a szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltsége egyhavi összegének

a) hatvanhét százaléka, ha a vizsgázók száma huszonöt fő alatt,

b) száz százaléka, ha a vizsgázók száma huszonöt és harmincöt fő között,

c) százharminchárom százaléka, ha a vizsgázók száma harmincöt fő fölött van. A vizsgabizottság elnöke az e §-ban meghatározott díjazáson felül további költségtérítésre nem jogosult.

290. § (1a) bek

Az értékelésnél az ágazati alapvizsga eredményét a KKK-ban meghatározottak szerint,

| | |
|--|--|
| | de legalább tíz százalékos mértékben kell beszámítani. |
|--|--|

Tanulmányi időben szervezett vizsgák jogszabályi háttere

| Törvény | Végrehajtási rendelet |
|---|---|
| <p>123. § (2) 26. a tanuló értékelésének és minősítésének, valamint a <i>tanulmányok alatti</i> vizsga részletes szabályait,</p> | <p>14. § (2) A szakképző intézmény szakmai programja meghatározza</p> <p>1. a szakképző intézmény nevelési programját, ennek keretén belül</p> <p>a) a szakmai oktatás pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,</p> <p>b) a személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,</p> <p>c) az oktatók feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,</p> <p>d) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,</p> <p>e) a tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendjét,</p> <p>f) a tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatokat és egymással való kapcsolattartásuk formáit,</p> <p>g) a <i>tanulmányok alatti</i> vizsga szabályait,</p> <p>h) a felvétel és az átvétel helyi szabályait, ehhez kapcsolódóan a szóbeli felvételi vizsga követelményeit,</p> <p>183. § (1) A <i>tanulmányok alatti</i> vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében</p> <p>a) meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére és teljesítette-e a</p> |

| | |
|--|--|
| | <p>vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,</p> <p>b) vezeti a szóbeli vizsgát és a vizsgabizottság értekezleteit,</p> <p>c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,</p> <p>d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.</p> <p>(2) A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező oktató csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja.</p> <p>(3) A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az igazgató készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során</p> <p>a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,</p> <p>b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,</p> <p>c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,</p> <p>d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.</p> <p>(4) A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.</p> |
|--|--|

Ágazati alapvizsga szervezése

Vizsgabizottság

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát, a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló **ágazati alapvizsga vizsgabizottsága előtt** kell letenni.

A vizsgabizottság **elnökét** a szakképző intézmény **feladatellátási helye** szerint területileg illetékes Agrárgazdasági kamara delegálja.

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsga – ha azt a szakképző intézményben szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az **igazgató** bízza meg.

A tanulónak lehetősége van **független bizottság előtt is** vizsgát tenni, amelyet a jogszabályban meghatározottak szerint előzetesen kérelmeznie kell (**190. §**). A független bizottság **elnökét minden esetben** (abban az esetben is, ha az független vizsgabizottság) a szakképző intézmény **feladatellátási helye szerint területileg illetékes gazdasági kamara delegálja**, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a **szakképzési államigazgatási szerv** bízza meg. (e tekintetben a Kormány szakképzési államigazgatási szervként a fővárosi és megyei kormányhivatalt jelöli ki [Lásd. Szkr. 305. § (2) bekezdés b) pont])

Az ágazati alapvizsga elnöknek, nyilvántartásba vételét követően három évenként részt kell vennie a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által szervezett elnöki továbbképzésen. Az első továbbképzést a névjegyzékre kerülést követő egy éven belül kell teljesíteni, feladatának megfelelő szakmai színvonalon történő ellátása érdekében. A vizsga on-line vizsga.

Az Ágazati alapvizsga elnöki névjegyzéken szereplők részére az Magyar Kereskedelmi és Ipar-kamara (Nemzeti Agrárgazdasági Kamara) igazolást állít ki arra vonatkozóan, hogy tulajdonosa jogosult az ágazati alapvizsga elnöki feladatok ellátására.

Vizsgaszervezés

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására **a tanulmányok alatti vizsga szabályait** (Lásd Szkr. 255. §) kell alkalmazni. (A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.) A szakképző intézményekben szervezett tanulmányok alatti vizsgák vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.

A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha az ágazati alapvizsga eredménye elégtelen. **A javító- és pótlóvizsga** letételére **az ágazati alapvizsgát követő hatvan napon belül** kell lehetőséget biztosítani. Sikertelen javítóvizsgát tett tanuló, képzésben részt vevő személy, a tanév végén nem minősíthető és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja.

Az alapvizsga eredménye

A tanuló sikeres vizsga esetén jogosult **a duális képzésbe (szakirányú oktatásba) való belépésre.**

Az ágazati alapvizsga eredménye, **a szakmai vizsga eredményébe beszámít.** Ez azt jelenti, hogy ha valaki egy szakma megszerzését követően, az adott ágazaton belül további szakmát kíván szerezni, az ágazati alapvizsgát nem kell megismételnie.

Az ágazati alapvizsga teljesítését az a tanévet lezáró bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

Beszámíthatóság, megfeleltethetőség, felmentés ágazati alapvizsga alól

Az ágazati alapvizsga alól felmentés adható.

Vhr. 253. § (3) Nem kell ágazati *alapvizsgát* tennie és az ágazati *alapvizsga* eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati *alapvizsga* követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét – az ágazati *alapvizsga* eredményének figyelmen kívül hagyásával – a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

Vhr. 12. § A képzési és kimeneti követelményekben kell meghatározni

i) a vizsgatevékenységek alóli felmentés eseteit, módját és feltételeit

Képzési Kimeneti Követelmény (Élelmiszeripar; Mezőgazdaság és erdészet; Környezetvédelmi és vízügyi ágazat) 7.5 pont: A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A felmentésről az ágazati alapvizsgát szervező szakképző intézmény igazgatója hivatalos eljárás keretében meghozott határozatban dönt.

Iskola feladatai

Az ágazati alapvizsgát az iskolai (szakképző intézmény) szervezi meg és bonyolítja le.

Vhr. 255. § (1) Az ágazati *alapvizsga* lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni az e §-ban meghatározott eltérésekkel.

(2) Az ágazati *alapvizsgát* a szakképző intézményben kell az **Szkt. 91. § (3) bekezdése** szerinti vizsgabizottság előtt letenni.

(3) Az ágazati *alapvizsga* vizsgafeladatait és azok javítási-értékelési útmutatóját a képzési és kimeneti követelményekhez igazítottan a szakképző intézmény határozza meg.

(4) Az ágazati alapvizsgához kapcsolódó javító- és pótlóvizsga letételére az ágazati alapvizsgát követő hatvan napon belül kell lehetőséget biztosítani.

Vhr. 182. § (5) A tanulmányok alatti vizsga követelményeit és az értékelés szabályait a szakképző intézmény szakmai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga - ha azt a szakképző intézményben szervezik - vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a szakképzési államigazgatási szerv bízta meg.

| Feladatok | | A feladatvégzés módja |
|------------------|---|------------------------------------|
| | a szakmai vizsga helyének és időpontjának kijelölés | |
| 1. | Ágazati alapvizsga bejelentése a kamara felé (legalább 30 nappal a vizsga megkezdése előtt) | Formanyomtatvány |
| 2. | Ágazati alapvizsgáról a vizsgázók értesítése | írásban (KRÉTA) |
| 3. | Ágazati alapvizsga elnök (kamarai delegálás után) megbízási szerződésnek elkészítése | szerződés |
| 4. | Ágazati alapvizsga bizottsági tagjainak megbízása | írásban (igazgató) |
| 5. | Ágazati alapvizsga feladatainak elkészítése | |
| 6. | Ágazati alapvizsga dokumentációjának összeállítása, előkészítése | |
| 7. | Ágazati alapvizsga lebonyolítási rendjének elkészítése, elküldés az elnök és a tagok részére | |
| 8. | Ágazati alapvizsga megnyitása | nyitó értekezlet (vizsgabizottság) |
| 9. | Ágazati alapvizsga lebonyolítása | |
| 10. | Ágazati alapvizsga értékelése, az eredmények meghatározása, VB értekezlet | vizsgabizottság |
| 11. | Ágazati alapvizsga dokumentációinak elkészítése | |
| 12. | Ágazati alapvizsga általános értékelése a vizsgázók felé (nincs kötelező kiosztandó dokumentum) | vizsgabizottság |
| 13. | Észrevételek kezelése | vizsgabizottság |
| 14. | Dokumentációk véglegesítése, aláírás, zárás | záró értekezlet |

Kamara feladatai

A kamara az iskola bejelentése alapján az ágazati alapvizsgára, az általa nyilvántartott ágazati alapvizsga elnöki névjegyzékből elnököt delegál. A delegálás írásban történik, amelyet mind a vizsgaelnök, mind az intézmény részére megküld. A kamarának a vizsga eredményéről nincs törvényben meghatározott nyilvántartási kötelezettsége. Az elnöknek nincs törvényben meghatározott jelentési kötelezettsége a vizsgáról, a kamara felé.

Ágazati alapvizsga vizsgabizottsága

Az ágazati alapvizsga vizsgabizottsága a kamara által delegált elnökből, a tagokból és a vizsga dokumentációját vezető személyből áll (a vizsgabizottság tagja is lehet a dokumentáció vezetője). A vizsgán ezen kívül csak olyan személy vagy személyek lehetnek jelen, akinek ezt a vizsgabizottság engedélyezi (pl. technikai feladatok elvégzése).

Elnök

Az elnököt a kamara delegálja.

Vhr. **183. §** (1) A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,

- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,

- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

(2) A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező oktató csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja.

Továbbá:

- ellenőrzi, hogy a vizsgafeladatok a KKK-ban meghatározottak szerint kerültek összeállításra, az ágazati szakmai tartalom ellenőrzése során a vizsgabizottság tagjainak véleménye alapján dönt,
- ellenőrzi, hogy az értékelési arányok is megfelelnek -e a KKK előírásainak,
- ellenőrzi, hogy nem áll-e fent összeférhetlenség a vizsgabizottság tagjaival kapcsolatban,
- a vizsga kezdetekor a vizsgáztató jelenlétében ellenőrzi a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti a vizsga szabályait, majd felügyeli a feladatok kihirdetését és a törvényes végrehajtását,
- ha a vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el vagy a vizsga rendjét zavarja, figyelmezteti a vizsgázót, ha a szabálytalanság mértéke olyan, ami a vizsgázó teljesítményének szabályos mérését és értékelését lehetetlenné teszi, a vizsgázó vizsgatevékenységét felfüggeszti, melyet a vizsgajegyzőkönyvbe be kell vezetni. A gyakorlati vizsgatevékenységet akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgatevékenység elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről,
- meggyőződik arról, hogy a gyakorlati vizsgahelyszín megfelel az előírásoknak, és felügyeli a munka-, baleset-, és tűzvédelmi oktatást.

Az ágazati alapvizsga dokumentumai

Az ágazati alapvizsga dokumentumaira, a tanulmányok alatt szervezett vizsga dokumentumaira vonatkozó szabályok érvényesek.

A feladatlapok, melyeket az iskola bélyegzőjével kell ellátni.

Javítási-értékelési útmutató (képzési és kimeneti követelményekhez igazítottan).

Jegyzőkönyv, osztályozó ív (nyilvántartás).

Jelenleg nincs szabályozva, hogy az ágazati alapvizsga eredményéről, a vizsgázó részére történő igazolás kiállítása. Az ágazati vizsga eredményét a KRÉTA rendszerbe, a törzslapokra és a tanuló tanév végi bizonyítványába kell bejegyezni.

Vizsgázó

Ágazati alapvizsgát az tehet, aki az intézmény (szakképző intézmény) tanulója, képzésben résztvevője és az ágazati alapoktatásban részt vett.

Sikertelen ágazati alapvizsga esetén, a tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit.

Az ágazati alapvizsgán való részvételnek nem feltétele az ágazati alapoktatási évfolyam (vagy képzési időszak) eredményes teljesítése. Ez alapján az alapoktatási tanév (félév, időszak) vége előtt is megszervezhető.

Technikai közreműködő

Olyan személy vagy személyek, akiknek a jelenlétét a vizsgabizottság engedélyezte és részvételük nélkül az ágazati alapvizsgát nem lehetne szakszerűen és biztonságosan lebonyolítani.

Díjazás

A vizsgabizottság elnöke a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletben meghatározott díjazásra jogosult.

A vizsgázók létszámától függő díjazás mértékét az Szkr. 257. §-a határozza meg.

A delegált elnököt megillető díjazás összege a szakirányú oktatás központi költségvetéséről szóló törvényben meghatározott önköltsége* (2022-ben 1.200.000 forint) egyhavi összegének (2022-ben 100.000 forint)

- a) 67 százaléka (azaz 67.000 forint*), ha a vizsgázók száma 25 fő alatt,
- b) 100 százaléka (azaz 100.000 forint*), ha a vizsgázók száma 25 és 35 fő között,
- c) 133 százaléka (azaz 133.000 forint*), ha a vizsgázók száma 35 fő fölött van.

[*a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 68. § (4) bekezdés]

A vizsgabizottság elnöke a fenti díjazáson felül további költségtérítésre nem jogosult.

A vizsgabizottság további tagjainak díjazásáról jogszabály nem rendelkezik.

Ágazati alapvizsga dokumentálása

Az ágazati alapvizsgán használandó dokumentumokról jogszabály nem rendelkezik.

Az ágazati alapvizsgáról lebonyolítási rend, jegyzőkönyv, munka-, baleset- és tűzvédelmi oktatási jegyzőkönyv, a vizsgázók teljesítményét rögzítő osztályozó ív (nyilvántartás) készül. A

dokumentumokat a VB tagjainak aláírásukkal kell ellátni (a munkavédelmi oktatási jegyzőkönyvet az oktatást tartó és az elnök írja alá).

Ágazati alapvizsga eredményének beszámítása

Az ágazati alapvizsga eredményét a KKK-ban meghatározottak szerint kell beszámítani a szakmai vizsga eredményébe.

Ágazati alapvizsga helyszíne

Az ágazati alapvizsga helyszíne a szakképző intézmény, (vagy az a gyakorlati hely, ahol, iskolai gyakorlati hely hiányában az ágazati alapoktatás zajlik).

Ágazati alapvizsga tárgyi feltételei

A KKK-k az ágazati alapoktatáshoz szükséges eszközjegyzéket írják elő. Az ágazati alapvizsga tárgyi feltételeit, a vizsgafeladatok alapján kell biztosítani. A helyszín és a vizsgafeladat megoldásához használt gépek, eszközök állapotának olyannak kell lenniük, hogy az ágazati alapvizsga szakszerűen, munka-, tűz- és balesetvédelmi szempontból, megfelelő körülmények között lebonyolítható legyen.

Ágazati alapvizsga személyi feltételei

Vhr. 91. § (1) A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni.

Vhr. 182. § (4) Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni.

Ha a szakképző intézmény oktatóinak szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

Az ágazati alapvizsga a teljes létszámú vizsgabizottság jelenlétében bonyolítható le. Az ágazati alapvizsgán jelen kell lennie az iskola (szakképző intézmény) mint szervező képviselőjének. Az ágazati alapvizsgán a vizsgabizottság tagjainak és a vizsgázóknak, vizsgáztatásra illetve vizsgázásra alkalmas állapotban kell megjelenniük.

Eljárás szabálytalanság esetén

Az ágazati alapvizsgán észlelt szabálytalanság esetén, az intézkedés elsősorban a kamara által delegált elnök feladata. A jogszabályok közvetlenül nem szabályozzák, hogy mi a teendő az ágazati alapvizsgán történő szabálytalanság esetén. Ezért a szakmai vizsgára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azzal, az eltéréssel, hogy nem a szakmai vizsgákért felelős szerv felé, hanem a kamara felé kell jelezni. A vizsgabizottság tagjai, a vizsgázó és az iskola is emelhet kifogást, akár az elnöki munkájával kapcsolatban is. A kifogásokat a vizsgajegyzőkönyvben rögzíteni kell.

Ágazati alapvizsga értékelése

Az ágazati alapvizsga értékeléséhez a KKK-k, csak az eredményességi határértéket tartalmazzák. Ezek az eredményességi határértékek, ágazatonként különböznek. Az élelmiszeripari

KKK-ban ez a határérték, külön az írásbeli vizsgára és külön a gyakorlati vizsgára van meghatározva. A végső értékelést (%-ot és érdemjegyet), a vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül, érték figyelembe vételével kell meghatározni.

Az elégségestől eltérő osztályzatok %-os határértékei nincsenek külön szabályozva a KKK-ban. Ezek meghatározása az iskola feladata, amit a Szakmai Programjának, ágazati alapvizsga szabályozására vonatkozó részében kell rögzíteni.

Élelmiszeripar ágazat ágazati alapoktatásának követelményei,

Az élelmiszeripar ágazathoz 18 szakma tartozik (8 technikus, 10 szakképző iskolai).-Az élelmiszeripari szakmáknak nincs szakmairányuk.

ÖSSZEFOGLALÁS

Ágazati alapvizsgák (forrás: IKK.hu)

Az ágazati alapvizsga a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri.

Az a tanuló tehet ágazati alapvizsgát, aki az ágazati alapoktatásban részt vett és a vizsga időpontjában a szakképző intézménnyel tanuló; vagy felnőttképzési jogviszonyban áll.

Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó **valamennyi szakma** tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.

Az ágazati alapvizsga az ágazati alapoktatást lezáró olyan vizsga, amely a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri.

Az ágazati alapvizsga feltétele nem az ágazati alapoktatás tananyagához kapcsolódó tantárgyak teljesítése, hanem az ágazati alapoktatásban való olyan részvétel, amihez kapcsolódóan az Szkt. és az Szkr. a minősítést nem zárja ki.

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni a Szkr **255.** § - (1) (2) (3) (4) bekezdésekben leírt eltéréssel.

Az ágazati alapvizsga tartalma az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében a KKK-ban meghatározott és azonos

Az ágazati alapvizsgának nincs központilag meghatározott vizsgaanyaga, annak vizsgafeladatait és azok javítási-értékelési útmutatóját a KKK-hoz igazítottan a szakképző intézmény határozza meg. Az ágazati alapvizsgát a szakképző intézményben kell, a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt letenni.

Az elnököt a gazdasági kamara delegálja a szakképző intézmény megkeresése alapján. A vizsgabizottság többi tagját az igazgató, a szakképző intézmény oktatói közül bízza meg. Az elnököt a jogszabályban (Vhr. 257. §) előírtak szerinti díjazás illeti meg, amely – az ágazati alapvizsgával kapcsolatos egyéb költségek mellett – a szakképző intézményt terheli. A vizsgabizottság szakképző intézmény oktatói közül felkért tagja, az ágazati alapvizsgára tekintettel külön díjazásra nem jogosult. Az ágazati alapvizsgához kapcsolódó javító- és pótlóvizsga letételére az ágazati alapvizsgát követő 60 napon belül kell lehetőséget biztosítani.

| | | |
|--------------------------|--|--|
| Jogszabályi hivatkozások | Szkt. 91. §-a Szkr. 255–257. §-a | |
| Ágazati alapvizsga célja | Az ágazati alapvizsga a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges | |

| | | |
|---|---|--|
| | szakmai alaptudását és kompetenciáit méri | |
| Ágazati alapvizsga | A szakképző iskolában (nappali tagozat) 9. évfolyamban technikumban (nappali tagozat) 10. évfolyamban. Kizárólag szakirányú oktatásban: ágazati alapoktatás végén (alapesetben 1 félév végén, rövidített képzés esetén hamarabb is lehetséges iskolai SZP szerint) | |
| Sikertelen ágazati alapvizsga következménye | Eredménytelensége esetén a tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt. | |
| Az ágazati alapvizsga tartalma | Komplex, munkatevékenység jellegű feladat | |
| Az ágazati alapvizsga részei | Írásbeli feladat (nem minden szakmánál) gyakorlati feladat) kötelező minden szakmánál) | |
| Az ágazati alapvizsga helyszíne | A szakképző intézmény (ennek hiányában olyan külső helyszín, ahol az iskolai ágazati alapoktatás folyik megállapodás alapján) | |
| Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek | Nem jogosít munkakör betöltésére | |
| Az ágazati alapvizsga vizsgálbizottsága | Elnök, tagok | |
| Az ágazati alapvizsga dokumentumai | lebonyolítási rend, munka-, baleset- és tűzvédelmi oktatási jegyzőkönyv, vizsga jegyzőkönyv, a vizsgázók teljesítményét rögzítő osztályozó ív (nyilvántartás) | Elnöki delegálás (kamara), elnöki megbízási szerződés (iskola), vizsgálbizottsági tagi megbízási (szakképző intézmény) |
| NAK feladata | elnök delegálása | |
| Az ágazati alapvizsga eredményének beszámítása a szakmai vizsgába | KKK szerint %-ban | |
| Az ágazati alapvizsga adatainak nyilvántartása | Vizsgaeredmények nyilvántartása: jegyzőkönyv, osztályozó ív, KRÉTA, bizonyít- | NAK: bejelentett létszám és delegálás nyilvántartása |

| | | |
|--|--|--|
| | vány, tanulói iskolai törzslap, szakmai vizsga törzslapja, osztályozó íve. | |
| Ágazati alapvizsga törzslap, vagy igazolás az alapvizsga teljesítéséről a tanuló számára | Nincs szabályozva | igazolás adható a tanuló részére |
| Az ágazati alapvizsga alóli felmentés, beszámítás | Lehetséges (Vhr. előírásai szerint 255 §. (3)) | A szakképző intézmény igazgatójának döntés alapján |
| Az ágazati alapvizsga javító-, pótlóvizsgájának lehetősége | Van lehetőség (Vhr. előírásai alapján 255 §. (4)) | |
| Az ágazati alapvizsga szabályozása | A tanulmányok alatt szervezett vizsga szabályait kell alkalmazni (Vhr. 255 §.) | |
| Az ágazati alapvizsga megszervezése, lebonyolítása | A szakképző intézmény feladata. | |
| Az ágazati alapvizsga feladatok elkészítése, javítási útmutató készítése (ha releváns) | A szakképző intézmény feladata. | |
| Az ágazati alapvizsga finanszírozás | Nincs központi finanszírozás, az intézményi (centrum) költségvetést terheli | |
| Az ágazati alapvizsga bizottsági tagjainak díjazása | Csak az elnököt illeti megdíjazás (Vhr. 257 §.) | A tagok díjazására nincs jogszabályi előírás. |
| Javító ágazati alapvizsga | | Az ágazati alapvizsgát követő 60 napon belül |
| Pótló ágazati alapvizsga | | Az ágazati alapvizsgát követő 60 napon belül |
| Független vizsgabizottság előtt tett ágazati alapvizsga | A tanulónak joga van arra, hogy független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról. Az államigazgatási szerv a vizsgázó - kiskorú vizsgázó esetén a törvényes képviselő - írásbeli kérelmére engedélyezheti. | (Vhr. 157 §., 182 §.) |
| Ágazati alapvizsga időpontjáról történő értesítés | Írásban, vizsgát megelőző három hónappal korábban kell kijelölni. Írásbeli értesítésnek számít a KRÉTA rendszer elektronikus értesítése is | Kivéve, ha az ágazati alapoktatás rövidebb, ilyenkor az ágazati alapoktatás megkezdésének első napján. |
| Ágazati alapvizsga elnöki nyilvántartásba kerülés | NAK pályázati kiírása alapján történő pályázat benyújtása, annak pozitív elbírálása | |
| Ágazati alapvizsga tagok | Nincs pályázati kiírás. A szakképző intézmény igazgatója bízza meg a tagokat. | Összeférhetetlenség fennállhat (pl. hozzátartozó) |

| | | |
|---|---|--|
| A már megszerzett ágazati alapvizsga beszámítása | Ágazaton belül be kell számítani. Más ágazatba történő bekapcsolódás esetén, nem kerülhet beszámításra. | A szakképző intézmény vezetője dönt. |
| Az ágazati alapvizsga megszervezésének időintervalluma | 08:00 – 17:00 között | |
| Ágazati alapvizsga eredményéről igazolás másodlat kérése | Nincs kötelezően kiállítandó hivatalos igazolás, ezért másodlat sem kérhető. A bizonyítványba kerül bejegyzésre, az ágazati alapvizsga teljesítése. | Az elvesztett bizonyítvány másodlatának kérésére történő kiadására, külön szabályok vonatkoznak. |
| Az ágazati alapvizsga eredményének hatása a tanulmányi munka értékelésekre (jegyekre) | Nincs | Elégtelen tanulmányi eredmény esetén is tehető ágazati alapvizsga. |
| Ágazati alapvizsga évis-méltó tanuló esetén | Ha a tanuló már tett sikeres ágazati alapvizsgát, azt évis-méltés esetén nem kell megismételni (azonos ágazatban) | |

Ágazati alapoktatás és alapvizsga követelményei ágazatonként

Az élelmiszeripar szakmái:

| | |
|---|------------------|
| Bor- és pezsgőgyártó technikus | Technikum |
| Édességkészítő | Szakképző iskola |
| Élelmiszer-ellenőrzési technikus | Technikum |
| Élelmiszeripari gépésztechnikus | Technikum |
| Élelmiszeripari gépkezelő | Szakképző iskola |
| Erjedés- és üdítőital-iparitechnikus | Technikum |
| Erjedés- és üdítőital-ipari termékkészítő | Szakképző iskola |
| Hentes és húskészítmény-készítő | Szakképző iskola |
| Húsipari technikus | Technikum |
| Kistermelői élelmiszer-előállító | Szakképző iskola |
| Pék | Szakképző iskola |
| Pék-cukrász | Szakképző iskola |
| Sütő- és cukrászipari technikus | Technikum |
| Szőlész-borász | Szakképző iskola |
| Tartósítóipari technikus | Technikum |
| Tartósítóiparitermék-készítő | Szakképző iskola |
| Tejipari technikus | Technikum |
| Tejtermékkészítő | Szakképző iskola |

Az élelmiszeripar ágazat ágazati alapoktatás tartalma (KKK):

Az alapoktatás olyan általános és széleskörű tudás és képesség megszerzését biztosítja, ami szükséges és hasznos minden élelmiszeripari ágazati szakmában betöltött munkakör esetén. Az alapoktatás végén a tanulók rálátanak az élelmiszeripari ágazat minden fontos részterületére, ezért megalapozott döntést hozhatnak a szakma kiválasztásánál.

Irányítással élelmiszerfeldolgozási alpműveleteket végez: tárol, osztályoz, tisztít, aprít, kever, termikus műveletek végez (hűt, fagyaszt, főz, süt), csomagol. Felismeri és csoportosítja az élelmiszeripar nyersanyagait, azonosítja, hogy mely iparágak használják fel azokat.

Rendelkezik az élelmiszer-előállításához szükséges műszaki alapismeretekkel: felismeri az élelmiszeriparban használatos szerkezeti anyagokat (fémek és nemfémek), 3D makett alapján vetületi ábrát készít geometriai alapelemekről (téglatest, henger, kúp), felismeri az alapvető gépelemeket (kötő gépelemek, hajtáselemek).

Laboratóriumi alpműveleteket végez (tömegmérés, térfogatmérés, oldatkészítés, sűrűségmérés). Ágazathoz kapcsolódó alpszámításokat végez (százalék, aránypár).

Ismeri és betartja a munkahelyi tűz-, munka-, és környezetvédelmi szabályokat. Ismeri és betartja a személyi- és az élelmiszer-előállítás higiéniai követelményeit.

| Sorszám | Készségek, képességek | Ismeretek | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Önállóság és felelősség mértéke |
|----------------|---|---|---|---|
| 1 | Csoportokba rendezi az élelmiszeripari nyersanyagokat. | Alap szinten ismeri az élelmiszeripar növényi és állati eredetű nyersanyagait. | A munkavégzése során törekszik a pontosságra, szakszerűségre. | Irányítás mellett végzi munkáját Magára nézve kötelezőnek tartja a munka-, tűzvédelmi és higiéniai előírásokat. Felelősséget vállal saját munkájáért. |
| 2 | Munkáját a munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályok betartásával végzi. | Alap szinten ismeri a munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályokat. | | |
| 3 | Élelmiszeripari alpműveleteket végez. | Alap szinten ismeri a tisztítás, aprítás, keverés, osztályozás, csomagolás, hőkezelés műveleteit. | | |
| 4 | Kiválasztja az élelmiszeripari munkavégzéshez szükséges szerkezeti anyagokat. | Ismeri az alapvető szerkezeti anyagokat (fémek, nemfémek). | | |
| 5 | Kiválasztja az alapvető kötő | Ismeri a csavarokat, ékeket, reteszeket, szegecseket . | | |

| | | | | |
|---|---|---|--|--|
| | gépelemeket. | | | |
| 6 | Alapvető ágazati méréseket végez. | Ismeri a tömeg, hosszúság, térfogat, hőmérséklet, sűrűség fogalmát, mértékegységeit, mérésének módját és mérőeszközeit. | | |
| 7 | Egyszerű mértani makettekéről vetületi ábrát készít. | Alapszinten ismeri a műszaki ábrázolást. | | |
| 8 | Az élelmiszeripari termékek előállításához szükséges eszközöket, anyagokat kiválasztja, előkészíti. | Alapszinten ismeri a termékek előállításához szükséges anyagokat, eszközöket. | | |

Az élelmiszeripar ágazat ágazati alapvizsgájának követelményei (2022 novemberi állapot szerint)

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: az ágazati alapoktatásban való részvétel.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Élelmiszeripari alapismeretek

A vizsgatevékenység leírása

- Az élelmiszeripari nyersanyagok csoportosítása és jellemzése 50%
- Munkavédelmi, tűzvédelmi, higiéniai alapismeretek 50%

A feladatsornak legalább 15 legfeljebb 20 feladatot kell tartalmaznia.

Az írásbeli feladatokat az alábbi formában kell összeállítani:

- tesztfeladatok, ahol csak egy jó válasz lehetséges és legalább négy válaszlehetőséget kell megadni (a tesztfeladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 50%)
- feleletválasztó feladatok a lehetséges jó válaszok felsorolásával (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 30%)
- rövidválaszos feladatok (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 20%).

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc
A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 20%
A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Értékelési útmutató alapján
Az értékelés százalékos formában történik.
A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31%-át elérte.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: élelmiszeripari ágazati alapgyakorlat

A vizsgatevékenység leírása

Komplex gyakorlati vizsgafeladat

Élelmiszeripari alapl műveletet végez, melynek során:

- anyagokat kiválaszt,
- a rendelkezésére bocsátott receptúra alapján anyagszükségletet számol és mér,
- anyagokat, eszközöket előkészít,
- élelmiszeriparban használt anyagok egyes fizikai vagy kémiai tulajdonságait méri, valamint az elvégzett műveletet dokumentálja,
- élelmiszeriparban használt munkadarabot, fél- vagy készterméket állít elő, valamint az elvégzett műveletet dokumentálja,
- meghatározott munkaműveleteket hajt végre.

Az iskola – saját lehetőségeinek figyelembevételével – a fenti tevékenységek közül legalább négyet tartalmazó tételsort állít össze.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 80%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai és súlyozásuk:

- | | |
|---|-----|
| ○ a megadott művelet szakszerű elvégzése | 30% |
| ○ a munkavégzéshez szükséges eszközök, gépek szakszerű használata | 30% |
| ○ a megadott műveleti sorrend betartása | 10% |
| ○ a mérés pontossága, | 10% |
| ○ a munkavégzés esztétikája | 10% |
| ○ a munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályok betartása | 10% |

- Az értékelés százalékos formában történik.
- A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 50%-át elérte.

Megjegyzés:

A KKK-k ban nincs olyan pont, amely előírja a két vizsgafeladat (írásbeli vizsga, gyakorlati vizsga) eredményéből a végső % meghatározásának szabályát, amit a dokumentációkba, a bizonyítványba, törzslapba és a KRÉTA-ba is fel kell vezetni. Ezért az írásbeli eredményének 20%-os, a gyakorlati vizsga eredményének 80%-os arányosításával kell a végső %-os eredményt és az alapján a végső érdemjegyet meghatározni.

Mezőgazdaság és erdészet

A mezőgazdaság és erdészet ágazatba 9 szakma (5 technikum, 4 szakképző iskola) 12 szakmairány tartozik

| Szakma | Szakmairány | |
|---|--|------------------|
| Erdőművelő-fakitermelő | | Szakképző iskola |
| Erdésztechnikus | Vadgazdálkodás Erdőgazdálkodás | Technikum |
| Földmérő, földügyi és térinformatikai technikus | | Technikum |
| Gazda | Állattenyésztő Lovász Növénytermesztő | Szakképző iskola |
| Kertész | | Szakképző iskola |
| Kertésztechnikus | Dísznövénytermesztő, virágkötő Gyógynövénytermesztő Gyümölcstermesztő Parképítő és -fenntartó Zöldségtermesztő | Technikum |
| Mezőgazdasági gépész | | Szakképző iskola |
| Mezőgazdasági gépésztechnikus | | Technikum |
| Mezőgazdasági technikus | Állattenyésztő Növénytermesztő | Technikum |

Ágazati alapoktatás tartalma:

Az alapoktatást követően a tanuló egyszerű meteorológiai megfigyeléseket végez, adatokat gyűjt, jellemzi az időjárási elemeket, meghatározza adott hely klimatikus viszonyait. Elvégzi a talajok egyszerű, helyszíni fizikai, kémiai, biológiai vizsgálatait, megfigyeli a talajképződés jegyeit, jellemző folyamatait, a talajhibákat, meghatározza a talajjavítás és talajvédelem lehetőségeit. A sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapján növények szaporítását végzi. Felveszi a gazdasági állatok testméreteit, vizsgálja külső értékmérő tulajdonságait és viselkedésüket. Irányítás mellett kezeli a mezőgazdasági erőgépeket és elvégzi napi karbantartásukat. Használja a földmérésben alkalmazott hossz-, terület mértékegységeket, méretarányt, területet számít. Térképet olvas, alapvető földügyi adatokat azonosít és gyűjt. A mérések során digitális mérőeszközöket használ. Munkája során alkalmazza az ágazati munka-, tűz- és környezetvédelmi előírásokat, valamint figyelembe veszi a biológiai sokféleség megőrzési szempontokat.

| Sorszám | Készségek, képességek | Ismeretek | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Önállóság és felelősség mértéke |
|---------|---|--|---|---|
| 1 | Megfigyeli Magyarország éghajlati jellemzőit. | Ismeri Magyarország agrometeorológiáját, a | Törekszik a meteorológiai adatok pontos leolvasására. | A meteorológiai adatokat adekvát módon értelmezi. |

| | | | | |
|---|--|---|--|---|
| | | meteorológiai mérőeszközöket. | | |
| 2 | Éghajlati és távérzékelt, drónos meteorológiai adatokat gyűjt. | Ismeri az éghajlatot befolyásoló tényezőket és a meteorológiai internetes adatbázisokat. | Nyitott az új meteorológiai adatközlő felületek kezelésére. | Szakmai irányítás mellett részben önállóan méréseket végez. |
| 3 | Helyszíni talajvizsgálatot végez. | Ismeri a talajok összetételét, tulajdonságait, típusait, javítását és védelmét. | Elkötelezett a talajvédelem iránt. | Önállóan bemutatja a talajtípusokat. |
| 4 | Megfigyeli a talajképződés jegyeit, jellemző folyamatait. | Ismeri a talajképződést befolyásoló tényezőket. | Elkötelezett a fenntartható mezőgazdasági tevékenységek iránt. | Önállóan jegyzetet készít a talajképződés megfigyelése folyamán. |
| 5 | Mikroszkóp segítségével növényi sejteket, szöveteket, szerveket vizsgál, növény szaporítást végez. | Ismeri a sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapjait, a növényi szaporítás- és szaporítás-módokat. | Törekszik az új fajták szaporítási módjának elsajátítására. | Önálló javaslatot fogalmaz meg a szakmája szempontjából fontos növényfajok felhasználási lehetőségeire. |

7. Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7. 1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

7.2 Írásbeli vizsga: -

7.3.Gyakorlati vizsga

7.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Egyszerű mezőgazdasági alapgyakorlatok

7.3.2 A vizsgatevékenység leírása:

A vizsgatevékenység a következő hat vizsgarészből áll:

1. Portfólió elkészítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása, és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása. A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező szempontrendszer, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki. A tanulónak a portfóliót a szakmai oktatást végző intézmények által meghatározott időpontig, de legkésőbb a vizsga napja előtt két héttel be kell adniuk. A portfóliót intézményenként egységesen, papír alapon vagy elektronikus formában kell beadni és bemutatni.

A portfólió szakmai tartalma lehet pl. szakmai előadások, bemutatók, üzem- illetve céglátogatások jegyzete, beszámoló szakmai gyakorlatokról, állati vagy növényi folyamatok megfigyelése, éghajlati és/vagy talajtani megfigyelések leírása. A portfólió terjedelme minimum 4 oldal A/4-es méretű, kézzel, vagy géppel írt dokumentum, ábrákkal, képekkel kiegészítve, vagy 16 diából álló PowerPoint prezentáció. A portfólió kötelező eleme a választott helyszín, terület, növény vagy állat részletes bemutatása.

2. Egyszerű talajvizsgálat végzése

A vizsgarész során a vizsgázó egyszerű gyúrópróbát végez, Arany-féle kötöttséget vagy talaj pH-t mér.

3. Éghajlati adatok gyűjtése

A vizsgarész során a vizsgázó a méréshez szükséges meteorológiai mérőeszközzel hőmérsékletet, légnyomást vagy páratartalmat mér.

4. Motor olajsint ellenőrzése

A vizsgarész során a vizsgázó erőgépen vagy gépjárművön, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépen olajsintet ellenőriz.

5. Területmérés hagyományos vagy elektronikus eszközzel és területszámítás

A vizsgarész során a vizsgázó egyszerű terepi idom alakjelző méreteit megméri, ebből területet számol.

6. Állati vagy növényi méretfelvétel. A méretfelvétel során az alábbi négy tevékenység közül lehet egyet választani:

A vizsgarész során a vizsgázó gazdasági állatok marmagasságának, szárkörméretének, övméretének felvételét végzi. Tojásméretet mér, méret szerint osztályoz.

Fa magasságát és törzsátmérőjét megméri. Díszcserjének a magasságmérését elvégzi.

7.3.4 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc (6 x 15 perc)

7.3.5 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100%

7.3.6 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

1. A portfólió terjedelme, szakmai tartalma, formai és esztétikai kivitelezése. Előadásmód, a témához kapcsolódó szakszavak használata és a kérdésre adott válaszok szakmaisága.
2. Egyszerű talajvizsgálatnál a mintavétel szakszerűsége és a mért vagy érzékelt értékek pontossága.
3. Éghajlati adatgyűjtésnél a mérőműszerek szakszerű használata és a mért adatok pontossága.
4. Motorolajszint-ellenőrzésnél a munkafolyamat szakszerűsége, a helyes következtetések levonása és a munka- tűz- és környezetvédelmi szabályok betartása.
5. Területmérés és -számítás esetén a mérőeszközök kezelése, a hossz mérés és a területszámítás pontossága.
6. Az állattal való bánás, illetve a növénykezelés szakszerűsége, a méretfelvétel pontossága, eszközök szakszerű használata.

A gyakorlati vizsgarészek feladatai során felvett adatok és elvégzett számítások a vizsgaszervező által készített feladatlapon kerülnek rögzítésre.

A gyakorlati vizsgarészek mindegyike 15%-kal számít, kivéve a portfóliót, amit 25%-os mértékkel kell figyelembe venni az értékelés során.

7.3.6.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.3.6.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31%-át elérte érte.

Környezetvédelem és vízügy ágazat

A Környezetvédelem és vízügy ágazatba 4 szakma (2 technikum, 2 szakképző iskola) tartozik.

1. Hulladékfeldolgozó munkatárs szakma

2. Környezetvédelmi technikus szakma

Szakmairány: Környezetvédelem

3. Vízügyi munkatárs

4. Vízügyi technikus

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

Vízszintes értelmű geodéziai méréseket végez. Műszaki dokumentációhoz kapcsolódó szabadkézi rajzot, műszaki rajzot, helyszínrajzot készít. Elkészített műszaki rajzokat, vagy térképeket felhasználói szinten olvas. Villamos berendezéseket üzemeltet, egyszerű gépészeti feladatokat lát el. Időjárási elemeket mér, valamint vízügyi és környezeti mintákhoz kapcsolódó fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságokat vizsgál terepi és laboratóriumi körülmények között. Mérései, valamint az azokhoz kapcsolódó számításai során a mértékegységeket, azok átváltásait pontosan használja. A mérési adatokat rendszerezi, egyszerű matematikai módszerekkel feldolgozza, eredményeit számszerűen, vagy grafikusán megjeleníti. Környezetvédelmi és vízügyi szöveget, folyamatábrát értelmez, elemez és ez alapján további mérési tevékenységet, vagy védelmi beavatkozást határoz meg. A megfigyelt környezeti jelenségeket és folyamatokat egyszerűen modellezi. Munkáját, tevékenységeit a környezeti fenntarthatóság állandó figyelembevételével szervezi.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

7.2 Írásbeli vizsga

7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése:-

7.2.2 A vizsgatevékenység leírása -

7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: - perc

7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: - %

7.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: -

7.2.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.2.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább %-át elérte.

7.3 Gyakorlati vizsga

7.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Mérési, adatkezelési, elemzési projektfeladat

7.3.2 A vizsgatevékenység leírása

A gyakorlati vizsga egymással összefüggő mérési, adatkezelési, elemzési feladatok megoldására épülő projektfeladattal teljesíthető. A vizsga fejlesztője/szervezője több projektleírást állít össze, amelyből a vizsgázó egyet véletlenszerűen kiválaszt és az adott projektet önállóan megvalósítja. A projektfeladatok számát úgy kell meghatározni, hogy egy vizsgahelyszínen/teremben egyidejűleg vizsgázók számánál kettővel több projektfeladat kerüljön összeállításra.

A vizsgafejlesztés során olyan projektleírásokat kell létrehozni, amely leírás strukturáltan tartalmazza:

- A projekt során megoldandó problémákat.

- A problémák megoldásához szükséges és használható eszközöket.
- A problémák megoldásához szükséges információkat, vagy azok elérésének útját.
- A projekt végrehajtása során betartandó összes szabályt.
- A létrehozandó produktumok mennyiségi, formai, kritériumait.
- A vizsgázó számára is értelmezhető értékelési szempontokat és értékeket.

A projektleírást úgy kell összeállítani, hogy a problémák megoldásához mindhárom tevékenységi területről feladatot kelljen alkalmazni. A projektben minimum négy feladatnak szerepelnie kell.

1. Mérési, vizsgálati tevékenységi terület feladatai:

- vízszintes értelmű geodéziai mérés,
- anyagok fizikai tulajdonságainak a mérése,
- megadott koncentrációjú oldat elkészítése, elkészített oldat hígítása,
- laboratóriumi elválasztási művelet elvégzése,
- biológiai minta megadott szempontok szerinti megfigyelése, vizsgálata, meghatározása,
- időjárási elemek mérése,
- gépészeti alapfeladatok végzése, ellenőrzése, mérése.

2. Adatkezelési tevékenységi terület feladatai:

- műszaki rajz készítése,
- térképolvasási feladat,
- mérési és egyéb adatok rendezése, feldolgozása számítógépen,
- adatok grafikus megjelenítése számítógépen,
- grafikonok elemzése megadott szempontok alapján,
- előre megadott információforrás alapján folyamatábra készítése.

3. Elemzési tevékenységi terület feladatai:

- szakmai szöveg elemzése, értelmezése,
- szakmai szövegből következtetések megfogalmazása,
- a szövegből feladat meghatározás megállapítása,
- önálló szakmai szövegalkotás,
- szakmai számítás, mértékegység átváltási feladatok elvégzése,
- folyamat, jelenség modellezése, modell alkotás,
- eredmények összefoglalása,
- következtetések megfogalmazása.

7.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: A mérési, adatkezelési, elemzési projekt feladatot úgy kell összeállítani, hogy az 120 perc alatt teljesíthető legyen.

7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100%